

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
3.Bhar.294/2011/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, 2012. év április hónap 26. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A lopás büntette miatt I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben -I. r. vádlott és védőjének, valamint III. r. vádlott és védőjének másodfellebbezéseit elbírálva - a Pest Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság, 2011. év április hónap 28. napján kelt, 3.Bf.515/2010/6. számú ítéletét I. r. és III. r. vádlott tekintetében annyiban változtatja meg, hogy a próbaidő tartamát mindkettőjükkel szemben **1 (egy) évre enyhíti.**

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

A harmadfokú eljárásban felmerült 7.620 (hétezer-hatszázhusz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s:

A Budaörsi Városi Bíróság - a Budaörsi Városi Ügyészség 2006. év március hónap 21. napján kelt B.560/2006/2-I. számú vádirata alapján eljárva - a 2010. év március hónap 29. napján kihirdetett 5.B.470/2007/16. számú ítéletével I. r. és III. r. vádlottakkal szemben társtettesként elkövetett lopás büntette [Btk. 316. § (1) és (4) bekezdés a) pont] miatt indult büntetőeljárást elévülés okán megszüntette.

Ugyanakkor II. r. vádlottat társtettesként elkövetett lopás büntette [Btk. 316. § (1) és (4) bekezdés a) pont] miatt 6 hónap - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte, rendelkezve az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása, valamint a bűnügyi költség viselése tárgyában.

A Pest Megyei Bíróság - helyt adva a Pest Megyei Főügyészség 2010. év július hónap 6. napján kelt Bf.4286/2010/1. számú indítványának - I. r. és III. r. vádlottakkal szemben a büntetőeljárást megszüntető rendelkezést mellőzve e vádlottakat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett lopás büntetében [Btk. 316. § (1), (2) bekezdés d) pont, (5) bekezdés b) pont], s ezért őket egyaránt 10-10 hónap, végrehajtásában 2-2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre, valamint 2-2 évre a személy- és vagyonőri foglalkozástól eltiltásra ítélte, rendelkezve az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról.

II. r. vádlott cselekményét társtettesként elkövetett lopás büntették [Btk. 316. § (1), (2) bekezdés d) pont, (5) bekezdés b) pont], minősítette, börtönbüntetését 10 hónapra súlyosította, egyben őt 2 év személy- és vagyonőri foglalkozástól eltiltásra is ítélte. Végül helyesbítette az elsőfokú ítélet egyes elírásait.

A másodfokú bíróság ítélete II. r. vádlott tekintetében jogerőre emelkedett; az ellen I. r. és III. r. vádlottak, valamint védőik jelentettek be másodfellebbezést a bűnösség megállapítása miatt.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2011. év augusztus hónap 31. napján kelt BF.770/2011/1. számú átiratában a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Álláspontja szerint a menekülő ajtó zárnyelvének hungarocell-darabban történő kitámasztása, ezáltal annak a rendeltetésszerű funkciója betöltésére - a behatolás megakadályozására - alkalmatlanná tétele kimeríti a dolog elleni erőszak fogalmát.

A cselekményt tehát a másodfokú bíróság minősítette helyesen, ebből következően az elévülés nem következett be, I. r. és III. r. vádlottak bűnössége megállapítása alappal történt. Az alkalmazott joghátrány megfelelő, a járulékos döntések törvényesek, ezért a Pest Megyei Bíróság ítéletének helybenhagyása indokolt.

A harmadfokú nyilvános ülésen I. r. vádlott védője a fellebbezését fenntartva kifejtette: álláspontja szerint az elsőfokú bíróság járt el helyesen, amikor az eljárást elévülés miatt megszüntette.

Az anyagi jogi szabályozásban a dolog elleni erőszak megítélése tekintetében az elkövetés óta változás állt be: a módosítás alapján ide kell érteni azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik és így történik a dolog elvétele. A jogszabály visszamenőleges alkalmazásának azonban nincs helye; a vádlottak tekintetében a Btk. elkövetéskor hatályban volt rendelkezéseit kell alkalmazni, s tekintve, hogy a fenti módosítás ekkor még nem volt érvényben, a zár rongálása nélkül megvalósított cselekmény nem dolog elleni erőszakkal elkövetett.

Elsődlegesen - egyezően az elsőbírói állásponttal - az eljárás elévülés okából történő megszüntetését, másodlagosan az időmúlás okán a büntetés jelentős enyhítését indítványozta.

III. r. vádlott védője mindenben csatlakozott a védőtársa által kifejtettekhez. Azonos jogi érvek alapján az eljárás megszüntetését, ennek hiányában a büntetés enyhítését kérte.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője a nyilvános ülésen az írásbeli indítványában foglaltakat változatlan formában fenntartotta. A másodfokú bíróság jogi indokolásával egyetértve a döntésének helybenhagyására tett indítványt.

Az enyhítést célzó másodlagos védői indítványok alaposak.

Az első- és másodfokú bíróság eljárási hibát nem vétett, illet egyébiránt sem a vád, sem a védelem nem is panaszolt.

A bizonyítás törvényesen, a szükséges - egyben elégséges - mértékben megtörtént; a megállapított tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hibáktól, azt támadás sem érte.

Az ügyben eldöntendő jogkérdést az képezte, hogy az irányadó tényállás szerinti vádlotti magatartás büntetőjogi következménye I. r. és III. r. vádlottak tekintetében megállapítható-e.

Ehhez pedig abban kellett állást foglalni, hogy a cselekmény dolog elleni erőszakkal elkövetett, avagy ilyen minősítő körülmény nem áll fenn.

A harmadfokú bíróság ebben a tekintetben a másodfokú ítéletben kifejtettekkel értett egyet.

A töretlenül érvényesülő bírói gyakorlat szerint a dolog elleni erőszak - mint jogi fogalom - megállapíthatóságához korántsem szükséges valamely állagsérelem.

Így ekként értékelendő a 2-3 cm-re nyitva hagyott járműablak lenyomása [BH. 1993. 142.], a fürdőszoba ablakának - a zárjának késpengével történő megemelésevel való - kinyitása [BH. 1983. 226.], az ajtószárny sarkánál történő kiemelése [BH. 1982. 412.]; összességében tehát minden, a zárszerkezet rendeltetésszerű funkciójának betöltésére, működésének megakadályozására - a behatolás meggátlására - való alkalmatlanná tétele.

Márpedig a vádlotti magatartás éppen ebben nyilvánult meg, ezt a célt szolgálta: a hungarocell-darabnak az ajtóba való tényállás szerinti behelyezésével a zárszerkezet alkalmatlanná vált funkciójának betöltésére; az ajtó kívülről is nyithatóvá vált.

A cselekmény tehát a sokévtizedes bírói gyakorlat szerint dolog elleni erőszakkal elkövetett; a helyesen meghatározott elkövetési értékre [BH. 1993. 659.] figyelemmel

az a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő lopás büntettként értékelendő, mely cselekmény büntethetősége elévülésének ideje 5 év.

Noha ílymódon ennek kihatása már nincs, indokolt rögzíteni, hogy az elévülési idő számítása tekintetében az azt megszakító eljárási cselekmények a következők szerint alakulnak:

A vádirat kézbesítése I. r. vádlott részére 2006. év május hónap 3. napján, míg III. r. vádlott esetében 2006. év május hónap 15. napján történt meg. Az első tárgyalás kitűzésére pedig - mint következő, az elévülést megszakító eljárási cselekményre - amint azt az elsőfokú ítélet 6. oldalának utolsó bekezdése helyesen rögzíti is, csupán 2009. év november hónap 26. napján került sor; az erre szóló idézést I. r. vádlott 2009. év december hónap 7. napján, míg III. r. vádlott ugyanezen hónap 4. napján vette át.

A kérdéses időpontok között a 3 év tehát valóban eltelt; az 5 év azonban nem, az elévülés így nem következett be.

A védői álláspontra tekintettel még az alábbiakat szükséges rögzíteni:

A Btk. 316. § (2) bekezdésének d) pontjának megváltozása a jelen tényállás szerinti cselekmény büntetőjogi megítélésére nincs kihatással; így az időbeli hatály vizsgálata ebben a körben helyt sem foghat.

Az újabb szabályozás - a joggyakorlatot hosszabb ideje megosztó vitát lezárva - a dolog elleni erőszak fogalmát értelmezve e körbe vonta a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszköz állagsérelem okozása nélküli eltávolítását, annak a dolog eltulajdonítása megakadályozására alkalmatlanná tételét.

A néhány évtizede általánossá vált, a köznapiban életben „lopás-gátlónak” nevezett eszközre vonatkoztatható tehát az újabb rendelkezés; nem pedig az évezredek óta e célból alkalmazott - kétségtelenül ugyancsak a „lopás meggátlását” szolgáló - ajtóra, az azon elhelyezett zárszerkezetre.

Összességében ezért a másodfokú bíróság helyesen járt el, amikor I. r. és III. r. vádlott büntetőjogi felelősségét megállapítva őket bűnösnek mondta ki a vád szerint a társtettesként elkövetett lopás büntetében [Btk. 316. § (1), (2) bekezdés d) pont, (5) bekezdés b) pont], s ezért velük szemben büntetést szabott ki.

A joghátrány nemének és mértékének megválasztása kapcsán a súlyosító és enyhítő körülményeket a Pest Megyei Bíróság feltárta és megfelelően értékelte; a kiszabott büntetések arányosak, szükségesek, egyben elégségesek a kívánt cél eléréséhez.

E körben viszont már vizsgálendő, hogy az elkövetéskor, avagy az elbíráláskor hatályos anyagi jogszabályok biztosítanak-e enyhébb elbírálást.

Kétségtelen, hogy a jelenleg hatályos Btk. 83. § (2) bekezdése alapján a büntetés kiszabása során a szabadságvesztés törvényi tételkeretének középértékéből kell kiindulni; az immár hat évet meghaladó időmúlás okán azonban korántsem a középérték, hanem - amint azt a másodfokú bíróság helyesen tette is - az enyhítő szakasz alkalmazásának van, lehet csak helye.

Akkor viszont figyelemmel kell lenni arra, hogy amíg az elkövetéskor hatályban volt törvény 89. § (3) bekezdése a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén a próbaidő tartamát legkevesebb 2 évben; addig a ma hatályos Btk. 89. § (2) bekezdése ezt 1 évben határozza meg.

Márpedig a jelen konkrét esetben - az érintett vádlottaknak egyáltalán fel nem róható igen jelentős időmúlás okán - éppen annak kell fontosságot tulajdonítani, hogy a még ezután ható jogkövetkezmények a lehetőség szerinti legrövidebb ideig érvényesüljenek.

Erre figyelemmel a harmadfokú bíróság I. r. és III. r. vádlott esetében a Btk. 2. § alapján az elbíráláskor hatályos Btk. szabályait alkalmazta, s annak fent hivatkozott 89. § (2) bekezdése szerint a próbaidőt egyaránt 1-1 évre mérsékelte.

A szabadságvesztés végrehajtásának esetleges elrendelésére így a Btk. 91/A. § c) pontja alapján kerülhet sor.

Egyebekben a másodfokú bíróság határozatában foglaltakat a harmadfokú bíróság nem érintette.

A Pest Megyei Bíróság ítéletének I. r. és III. r. vádlottakkal szemben történő fentiek szerinti megváltoztatása a Be. 398. § (2) bekezdésén, míg egyebekben a helybenhagyása a Be. 397. §-án alapul.

Tekintve, hogy a másodlagos fellebbezési kérelem eredményre vezetett, a III. r. vádlott védelme kapcsán felmerült harmadfokú bűnügyi költséget a Be. 381. § (2) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

A harmadfokú bíróság ítélete ellen rendes jogorvoslatnak - törvényi lehetőség hiányában - nincs helye.

Budapest, 2012. év április hónap 26. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Dr. Székely Ákos s.k.
előadó bíró

Dr. Sebe Mária s.k.
bíró

A Pest Megyei Bíróság 3.Bf.515/2010/6. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bhar.294/2011/7. számú ítéletében írt változtatással I. r. és III. r. vádlottak tekintetében 2012. év április hónap 26. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2012. év április hónap 26. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző